

Metodisks materiāls- SLA izmantošana prezentēšanas prasmju vērtēšanai.

Jana France

Jūrmalas Valsts ģimnāzija

Ievads

Mūsdienu izglītības sistēmā uzmanība arvien vairāk tiek vērsta uz skolēnu darbībām, kuras vērstas ne tikai uz mācību satura apguvi, bet arī uz sociālajām un sadarbības prasmēm. Skolām ir jārada apstākļi, kuros tiek veicināta skolēna pašvadīta mācīšanās. Viens no veidiem kā to īstenot, ir veicināt skolēnu darbošanos grupās vai pāros, lai risinātu problēmas, analizētu situācijas, veiktu gadījuma izpēti u.c. Loģisks grupu darba noslēgums ir paša izveidotā materiāla/ produkta prezentēšana. Tas nepieciešams, lai grupa saņemtu atgriezenisko saiti par savu darbu, saņemtu vērtējumu par padarīto.

Vērtēšanas procesam izglītībā ir divi galvenie uzdevumi.

Izmērīt skolēna sasniegumus- **summatīvā** vērtēšana. Šādas vērtēšanas galvenais uzdevums ir novērtēt skolēna sasniegumus kāda temata vai tā loģiskas daļas beigās. Vērtējums tiek izteikts ballēs, kuras attēlo noteiktu prasību līmeņa sasniegšanu.

Uzlabot mācību procesa kvalitāti un efektivitāti- **formatīvā** vērtēšana. Šādas vērtēšanas galvenais uzdevums ir mācību sasniegumu noteikšana, lai tos varētu uzlabot.

Skolēnu darba vērtēšanai iespējams izmantot snieguma līmeņu aprakstu (SLA). Ja SLA tiek izmantots vienas prasmes apguves vērtēšanai, tad tas ir formatīvās vērtēšanas elements. Ja SLA veido prasmju, zināšanu un attieksmju novērtēšanas kopumam, tad to var izmantot arī summatīvajā vērtēšanā. Šāds vērtēšanas rīks ir noderīgs skolotājam, lai plānotu savas turpmākās darbības, redzot skolēnu stiprās un vājās puses, komunicētu par to ar skolēniem un vecākiem.

Snieguma līmeņu veidošanas vadlīnijas:

https://www.siic.lu.lv/fi/leadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/VPP_publicācijas/VPP_ieteikumu_lapas/6_Ka_veidot_snieguma_limeņa_aprakstu.pptx.pdf

Metodiskās norādes

Dotais SLA ir izmantojams gan formatīvās, gan summatīvās vērtēšanas sniegšanai. Katram kritērijam tiek piešķirti punkti no 1 (iesācējs) līdz 4 (eksperts). Atbilstoši skolas vērtēšanas kārtības nolikumam, punktus pārvērš ballēs.

Atkarībā no pētāmās tēmas, skolotājs var pievienot vēl citus kritērijus.

Snieguma līmenis	Iesācējs	Darītājs	Lietpratējs	Eksperts
Kritērijs				
Prezentācijas struktūra	Prezentācijā informācija nav secīga. Ir vairākas novirzes no tēmas. Slaidi savstarpēji nesaistīti- nav ievērota loģiskā darba sadaļu kārtība. Auditorijai grūti uztvert satura izklāstu.	Prezentācijā informācija bieži nav secīga. Vērojamas vairākas novirzes no tēmas. Atsevišķās prezentācijas daļās vērojami centieni pasniegt informāciju secīgi. Auditorija ar grūtībām seko prezentācijas saturam.	Prezentācijā informācija pasniegta loģiskā secībā. Nav vērojamas būtiskas novirzes no darba tēmas. Auditorija spēj uztvert prezentācijas saturu.	Prezentācijā skaidra, loģiska struktūra. Visas sadaļas loģiski saistītas. Pilnībā ievērota darba tēma. Auditorijai ir viegli sekot darba prezentēšanai.
Tēmas satura izpratne.	Prezentētājs/i neparāda izpratni par tēmu. Saturu pārzina tikai virspusēji. Neizprot tēmas būtiskākos akcentus.	Prezentētājs/i demonstrē daļēju izpratni par tēmu. Saturu nepārzina pietiekamā līmenī, lai atklātu būtiskākos tēmas akcentus.	Prezentētājs/i demonstrē labu izpratni par tēmu. Labi pārzina gan tēmas, gan prezentācijas saturu. Prezentējot uzsver būtiskāko saturā.	Prezentētājs/i demonstrē lielisku izpratni par tēmu. Lieliski pārzina gan tēmas, gan prezentācijas saturu. Uzsver satura būtiskākos elementus.
Pētījums, informācijas avoti.	Satura atklāšanai, pētīšanai izmantoti nekorekti un apšaubāmi informācijas avoti.	Satura atklāšanai, pētīšanai izmantoti vairāki informācijas avoti, tomēr daži no tiem nav uzskatāmi par drošiem, neapšaubāmiem avotiem.	Satura atklāšanai, pētīšanai izmantoti vairāki droši un korekti informācijas avoti.	Satura atklāšanai, pētīšanai izmantoti vairāki droši un korekti informācijas avoti (tai skaitā zinātniskā literatūra).
Darba prezentēšana/uzstāšanās.	Prezentētājs/i nav sagatavojis stāstījumu- lasa informāciju no prezentācijas, neveido acu kontaktu ar auditoriju.	Prezentētājs/i gatavojies, tomēr bieži novirzās no prezentācijā iekļautā satura, stāstījums nav saskaņots ar prezentācijā redzamo saturu. Vairākos prezentēšanas posmos informāciju lasa no slaidiem. Cenšas veidot acu kontaktu ar auditoriju, taču bieži novēršas.	Prezentētājs/i sagatavojuši stāstījumu. Informācija tiek pasniegta saistošā, raitā un gramatiski korektā valodā. Veido acu kontaktu ar auditoriju, stāstījumā izmanto žestus.	Prezentētājs/i sagatavojuši saistošu stāstījumu. Piesaista auditorijas uzmanību ne tikai ar labu valodu, bet arī ar žestiem, atraisītību un pārliecību par savu stāstījumu.
Valodas lietojums, publiskā runa.	Uzstāšanās laikā izmanto neliterāru valodu. Zinātnisko terminu un jēdzienu lietojums ir nekorekts, neatbilstošs saturam.	Uzstāšanās laikā bieži lieto neliterāru valodu. Stāstījumā iekļauti tikai daži zinātniski termini un jēdzieni.	Uzstāšanās laikā vērojamas nelielas novirzes no literārās valodas, tomēr tas netraucē uztvert darba saturu. Stāstījumā iekļauti zinātniskie termini un jēdzieni.	Uzstāšanās laikā lieto literāro valodu, pārliecinoši izmanto stāstījumā zinātniskus jēdzienus un terminus.
Personīgās attieksmes demonstrēšana. (Ja tēmas izklāstā tāda nepieciešama)	Savu attieksmi demonstrē pavirši, izsakot teikumus, kuros norāda, ka piekrīt kāda cita viedoklim.	Demonstrē savu attieksmi, tomēr ir skaidrs, ka viedoklis nav pamatots ar argumentiem.	Demonstrē savu attieksmi, viedoklis ir pamatots, argumentēts.	Demonstrē savu attieksmi, viedoklis ir pamatots. Izsaka prognozes vai iespējamus risinājumus atsevišķām situācijām.

Laika limits.	Neievēro noteikto prezentācijas laiku. Tas tiek būtiski pārsniegts vai neizmanto.	Būtiskas novirzes no laika limita, tomēr vērojami centieni iekļauties laikā.	Ievērots prezentēšanai atvēlētais laiks.	Precīzi ievērots prezentēšanai atvēlētais laiks
Atbildes uz jautājumiem.	Uz jautājumiem atbild nedroši, izmanto prezentācijā iekļautos tekstus.	Spēj atbildēt uz auditorijas uzdotajiem jautājumiem. Atbildes nav pārlicinošas, vērojamas kļūdas.	Pilnībā spēj atbildēt uz auditorijas jautājumiem, pamatojoties uz prezentācijā iekļautajiem faktiem.	Pilnībā spēj atbildēt uz jautājumiem. Atbildēs demonstrē padziļinātu izpratni par tēmas saturu, spēj sniegt papildus informāciju, argumentētu spriedumu.
Prezentācijas noformējums, IKT risinājumi.	Noformējuma dēļ prezentācijas saturs grūti uztverams, iekļauts tikai teksts. Nav izmantotas vizualizācijas iespējas. Tehniskais izpildījums neprecīzs, vairākas gramatiskas kļūdas. Darba izpildē nav radošu risinājumu.	Prezentācijas noformējumā dominē teksts. Nelielas gramatiskās neprecizitātes. Vizuālie risinājumi iekļauti, tomēr ne vienmēr atbilstoši saturam. Iekļautie attēli ir samērā zemas kvalitātes. Darba izpildē mēģināts iekļaut radošus risinājumus, tomēr tie nav pilnībā izstrādāti.	Skaidra, labi saprotama prezentācija. Darbā nav gramatisku kļūdu. Vienots prezentācijas noformējums. Iekļauti gan teksti, gan attēli, kas būtiski atvieglo prezentācijas uztveršanu. Ja tēmā nepieciešams izmantot skaitlisku informāciju, tā organizēta grafikos, diagrammās, tomēr tie nav pašu veidoti. Darba izpildē iekļauts kāds no radošiem risinājumi- infografikas, video materiāli, elektroniskās tāfeles u.c.	Skaidra, labi saprotama prezentācija. Vienots prezentācijas noformējums, kurš saskaņots ar darba saturu. Visuālo materiālu labi papildina īsa tekstuāla informācija. Darbā nav gramatisku neprecizitāšu. Lieliski attēlota skaitliska informācija- pašu veidoti risinājumi grafikos, diagrammās, kartēs u.c. Darba satura attēlošanai izmantots atbilstoši izvēlēts radošais risinājums. Izveidoti atbilstoši izdales materiāli, izmantoti uzskates priekšmeti u.c.